Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я

Н А Р О Д Н О С Ъ Б Р А Н И Е

Проект

З А К О Н

за ратифициране на Конвенцията на Съвета на Европа относно изпиране, издирване, изземване и конфискация на облагите от престъпление и относно финансирането на тероризма

Член единствен. Ратифицира Конвенцията на Съвета на Европа относно изпиране, издирване, изземване и конфискация на облагите от престъпление и относно финансирането на тероризма, открита за подписване на 16 май 2005 г. във Варшава, подписана от Република България на 22 ноември 2006 г., със следните резерви и декларации:

1. Декларация по член 33, параграф 2:

„В съответствие с чл. 33, параграф 2 от Конвенцията Република България декларира, че молби по глава IV се изпращат и получават чрез следните централни органи:

- Върховната касационна прокуратура на Република България – за досъдебното производство;

- Министерството на правосъдието - за съдебното производство.“

2. Декларация по член 35, параграф 1:

„В съответствие с чл. 35, параграф 1 от Конвенцията Република България декларира, че по отношение на молби, изпратени и получени по електронен път или чрез други телекомуникационни средства, българските компетентни органи могат да поискат удостоверяване автентичността на изпратените материали, както и да получат оригиналите с експресна поща.“

3. Декларация по член 35, параграф 3:

„В съответствие с чл. 35, параграф 3 от Конвенцията Република България заявява, че ще изисква при всеки конкретен случай отправените до нея съгласно чл. 35, параграф 1 молби и придружителни документи да бъдат

придружени от превод на български език или на някой от официалните езици на Съвета на Европа.“

4. Резерва по член 42, параграф 2:

„В съответствие с чл. 42, параграф 2 от Конвенцията Република България заявява, че без предварителното съгласие на компетентните български органи предоставените от нея в съответствие с глава IV на Конвенцията информация или доказателства не могат да се използват или предават от органите на молещата страна за други разследвания или процедури, освен посочените в молбата на последната.“

5. Резерва по член 53, параграф 4:

„В съответствие с чл. 53, параграф 4 от Конвенцията Република България заявява, че няма да прилага чл. 3, параграф 4 от Конвенцията.“

6. Декларация по член 24, параграф 3:

„В съответствие с чл. 24, параграф 3 от Конвенцията Република България заявява, че ще прилага разпоредбите на чл. 24, параграф 2 само в съответствие с нейните конституционни принципи и основните норми на българската правна система.“

Законът е приет от 41-ото Народно събрание на ……..... 2012 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

(Цецка Цачева)

М О Т И В И

към проекта на Закон за ратифициране на Конвенцията на Съвета на Европа относно изпиране, издирване, изземване и конфискация на облагите от престъпление и относно финансирането на тероризма

Противодействието и наказателното преследване на престъпленията - изпиране на пари и финансиране на тероризъм, несъмнено са част от борбата с тежката и с организираната престъпност, както и са приоритет на всяка наказателна политика. Във връзка с това е необходимо в националното ни законодателство да бъдат въведени и впоследствие прилагани всички релевантни международноправни стандарти, които имат за цел повишаване ефективността на превенцията и борбата с горепосочените престъпления. Република България е страна по Конвенцията на Съвета на Европа относно изпиране, издирване, изземване и конфискация на облагите от престъпление от 1990 г., ратифицирана от Народното събрание със закон, приет на 1 април 1993 г. (ДВ, бр. 31 от 1993 г.), в сила за Република България от 1 октомври 1993 г. Същевременно, Съветът на Европа предприе мерки за актуализиране и разширяване обхвата на съществуващата от 1990 г. правна база посредством изработването и приемането през 2005 г. на Конвенцията относно изпиране, издирване, изземване и конфискация на облагите от престъпление и относно финансирането на тероризма. Тези действия на Съвета на Европа са предприети и поради необходимостта от отчитане на факта, че тероризмът може да бъде финансиран не само чрез изпирането на пари от престъпна дейност, но също така и чрез законосъобразна дейност.

Конвенцията е ратифицирана от 22 държави - членки на Съвета на Европа – Република Албания, Република Армения, Кралство Белгия, Босна и Херцеговина, Република Хърватия, Република Кипър, Унгария, Република Латвия, Малта, Република Молдова, Черна гора, Кралство Нидерландия, Република Полша, Португалска република, Румъния, Република Сан Марино, Република Сърбия, Словашка република, Република Словения, Кралство Испания, Македония и Украйна. Дванадесет държави членки, сред които е и Република България, са подписали, но не са ратифицирали Конвенцията. Европейският съюз е подписал Конвенцията на 2 април 2009 г.

Новата Конвенция е първият международен акт, включващ в приложното си поле както предотвратяването, така и контрола на изпирането

на пари и на финансирането на тероризма. Текстът адресира факта, че бързият достъп до финансова информация или до информация за активи, държани от престъпни организации, включително терористични групи, е ключът за успешни превантивни и репресивни мерки, и, в крайна сметка, е най-добрият начин за спирането им. Конвенцията относно изпиране, издирване, изземване и конфискация на облагите от престъпление и относно финансирането на тероризма се състои от преамбюл, седем глави и приложение, което е неделима част от Конвенцията и съдържа списък на отделните категории първоначални престъпления за изпирането на пари *(т.нар. „designated categories of offences")*.

Глава I „Използване на термините" (чл. 1) предоставя определения за понятията „облага", „имущество", „средства", „конфискация", „първоначално престъпление", „финансово-разузнавателно звено", „обезпечаване", „изземване" и „финансиране на тероризъм". Дефинираните в чл. 1 термини са задължителни за държавите - страни по Конвенцията, и са необходима предпоставка за ефективното прилагане в последствие на мерките за издирване, изземване и конфискация на облагите от престъпленията изпиране и финансиране на тероризъм. Член 1, буква „з" предоставя дефиниция за престъплението „финансиране на тероризъм", като препраща към член 2 от Международната конвенция за борба срещу финансирането на тероризма. Същевременно, глава II определя и прилагането на Конвенцията по отношение на финансирането на тероризма.

Глава III обхваща мерките, които държавите членки следва да предприемат на национално ниво, а именно - мерки за конфискация, както и за разследване и временни мерки; обезпечаване, изземване и конфискация; мерки, осигуряващи управление на обезпечено или иззето имущество; правомощия и техники за разследване; средства за правна защита. В допълнение, в съответствие с чл. 9 държавите следва да криминализират престъпленията по изпиране в хипотезите при условията и по реда, предвидени в цитираната разпоредба. В глава III се съдържа и разпоредба относно отговорността на юридическите лица за престъпленията по изпиране на пари и за финансирането на тероризма (чл. 10). Предвидено е, че тези юридически лица подлежат на ефективни, пропорционални и разубеждаващи наказателни или ненаказателни санкции, включително парични санкции. Създаването на финансоворазузнавателните звена и функциите им във връзка с предотвратяването на изпирането на пари и финансирането на тероризма са уредени в раздел 2 на същата глава, а сътрудничеството между тези звена на международно ниво се урежда от глава V от Конвенцията.

Важни мерки за осигуряване ефективността на борбата с горепосочените две престъпления в случаите на извършването им от организирани престъпни групи с транснационален характер, в случите когато имуществото на обвиняемия/извършителя, което подлежи на конфискация или е обект на налагане на мерки за обезпечаване или изземване, се намира на територията на друга държава и т.н., са регламентирани в глава IV „Международно сътрудничество“. В нея се съдържат както основните принципи на това сътрудничество, така и тези относно взаимната помощ между компетентните органи на държавите при разследване. Не по-малко важно значение има възможността по молба на дадена страна, образувала наказателно производство или процедура за конфискация, замолената страна да предприеме необходимите временни мерки като обезпечаване или изземване с цел предотвратяване на продажба, трансфер или разпореждане със собственост, която на по-късен етап може да бъде предмет на молба за конфискация или която би позволила удовлетворяването на молбата. В раздел 4 „Конфискация“ от глава IV се съдържат условията и редът за изпълнение на молби за конфискация, както и разпоредби относно разпореждането от замолената страна с конфискуваното имущество.

Конвенцията включва в обхвата си и механизъм за гарантиране на правилното прилагане от страните членки на нейните разпоредби (глава VI от Конвенцията), като мониторинг орган е Конференцията на страните (КС). В допълнение, по искане на дадена страна КС изразява становище по всеки въпрос, засягащ тълкуването и прилагането на Конвенцията. Наблюдението на прилагането на Конвенцията същевременно е свързано и с дейността на Комитета на експертите за оценка на мерките срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма (MONEYVAL), по който Република България е страна, както и с дейността на Групата за финансово действие (FATF). В чл. 48, параграф 2 изрично е предвидено, че „процедурата по наблюдение разглежда областите, обхванати от тази конвенция, само по отношение на тези области, които не са обхванати от други приложими международни стандарти, по отношение на които се извършва взаимно оценяване от FATF и Moneyval“.

Глава VII „Заключителни разпоредби“ определя реда за подписване и влизане в сила на Конвенцията; за присъединяване към последната; териториалното прилагане на акта; отношение с други конвенции и споразумения *(член 52, параграф 4 съдържа изключваща разпоредба (“disconnection clause”), съгласно която държавите - членки на Европейския съюз (ЕС), в отношенията помежду си следва да прилагат правото на ЕС, а не правилата на Конвенцията, без това да накърнява предмета и целта на настоящата конвенция и без да засяга нейното пълно прилагане по отношение на другите страни)*; декларации и резерви; реда за изменение на

Конвенцията, денонсирането ѝ, както и за всички уведомления по Конвенцията. Следва да се посочи, че съгласно чл. 49, параграф 5 нито една страна по Конвенцията от 1990 г. не може да ратифицира, приеме или утвърди Конвенцията от 2005 г. без да се счита за обвързана най-малко от разпоредбите, които съответстват на разпоредбите на Конвенцията от 1990 г., с които е обвързана. В тази група държави попада и Република България, която е страна по Конвенцията от 1990 г., но не е ратифицирала Конвенцията от 2005 г. В чл. 49, параграф 6 се съдържа следната уредба по отношение прилагането на двете конвенции: от дата на влизането ѝ в сила страните по Конвенцията от 2005 г., които в същото време са страни и по Конвенцията от 1990 г., прилагат разпоредбите на Конвенцията от 2005 г. в техните взаимоотношения; както и продължават да прилагат разпоредбите на Конвенцията от 1990 г. в отношенията си с другите страни по тази Конвенция, които не са се присъединили към Конвенцията от 2005 г.

Съгласно разпоредбите от Конвенцията относно влизането ѝ в сила последната е в сила от 1 май 2008 г. С Протокол № 43 от заседанието на Министерския съвет на 26 октомври 2006 г. (т. 26 от дневния ред) Министерският съвет е приел решение, с което е одобрил Конвенцията на Съвета на Европа за изпиране на пари, претърсване, изземване и конфискация на придобитото от престъпление и за финансиране на тероризма, както и е упълномощил постоянния представител на Република България към Съвета на Европа да подпише Конвенцията при условие за последваща ратификация. Конвенцията е подписана от Република България на 22 ноември 2006 г. Съгласно чл. 49, параграф 4 от Конвенцията „по отношение на всеки подписващ, който след това изрази съгласието си за обвързване с нея, Конвенцията влиза в сила от първия ден на месеца, следващ изтичането на период от три месеца след датата на изразяването на съгласието му за обвързване с Конвенцията, съгласно разпоредбите на параграф 1“. В цитирания срок Конвенцията ще влезе в сила за Република България след ратифицирането ѝ от Народното събрание.

Предвид необходимостта от привеждане в съответствие на разпоредбите на българското законодателство с тези на Конвенцията на Съвета на Европа относно изпиране, издирване, изземване и конфискация на облагите от престъпление и относно финансирането на тероризма през 2012 г. към министъра на правосъдието беше създадена междуведомствена работна група със съпредседатели заместник-министър на правосъдието и заместник-министър на вътрешните работи със задача - в срок до 31 декември 2012 г. да извърши анализ на съответствието на горепосочената Конвенция с българското законодателство и да идентифицира, дали е налице необходимост от законодателни изменения и по отношение на кои актове. Предвид обхвата на Конвенцията в работната група са включени

представители на Министерството на вътрешните работи, на Държавната агенция „Национална сигурност“, Народното събрание, Съда, Прокуратурата и Българската народна банка. Въпреки че релевантното българско законодателство до голяма степен съответства на стандартите на Конвенцията от 2005 г., извършеният до момента анализ на съответствието показва, че е налице необходимост от законодателни изменения. Бъдещите изменения са свързани с евентуална промяна на Наказателния кодекс *(напр. въвеждане на две липсващи предикатни престъпления за изпиране на пари от приложението към Конвенцията, а именно – „манипулиране на пазара“ и „търговия с вътрешна информация“)*, Наказателно-процесуалния кодекс *(в частта относно производствата във връзка с международното сътрудничество по наказателни дела)* и Гражданския процесуален кодекс *(във връзка с прилагането на чл. 32 от Конвенцията)* и др.

В законопроекта е предложено Конвенцията да бъде ратифицирана със следните резерви и декларации, които са единодушно одобрени от горепосочената работна група:

1. Декларация по член 33, параграф 2:

„В съответствие с чл. 33, параграф 2 от Конвенцията Република България декларира, че молби по глава IV се изпращат и получават чрез следните централни органи:

- Върховната касационна прокуратура на Република България – за досъдебното производство;

- Министерството на правосъдието - за съдебното производство.“

2. Декларация по член 35, параграф 1:

„В съответствие с чл. 35, параграф 1 от Конвенцията Република България декларира, че по отношение на молби, изпратени и получени по електронен път или чрез други телекомуникационни средства, българските компетентни органи могат да поискат удостоверяване автентичността на изпратените материали, както и да получат оригиналите с експресна поща.“

3. Декларация по член 35, параграф 3:

„В съответствие с чл. 35, параграф 3 от Конвенцията Република България заявява, че ще изисква при всеки конкретен случай отправените до нея съгласно чл. 35, параграф 1 молби и придружителни документи да бъдат придружени от превод на български език или на някой от официалните езици на Съвета на Европа.“

4. Резерва по член 42, параграф 2:

„В съответствие с чл. 42, параграф 2 от Конвенцията Република България заявява, че без предварителното съгласие на компетентните

български органи предоставените от нея в съответствие с глава IV на Конвенцията информация или доказателства не могат да се използват или предават от органите на молещата страна за други разследвания или процедури, освен посочените в молбата на последната.“

5. Резерва по член 53, параграф 4:

„В съответствие с чл. 53, параграф 4 от Конвенцията Република България заявява, че няма да прилага чл. 3, параграф 4 от Конвенцията.“

6. Декларация по член 24, параграф 3:

„В съответствие с чл. 24, параграф 3 от Конвенцията Република България заявява, че ще прилага разпоредбите на чл. 24, параграф 2 само в съответствие с нейните конституционни принципи и основните норми на българската правна система.“

Във връзка с чл. 53, параграфи 2 и 3, чл. 9, параграфи 4 и 6, чл. 17, параграф 5 и чл. 31, параграф 2 от Конвенцията, в съответствие с които могат да се заявяват резерви и декларации, работната група единодушно се съгласи, че не е налице правна и практическа необходимост Република България да заявява предвидените съгласно горепосочените текстове резерви и декларации.

Ратифицирането на Конвенцията няма да окаже пряко и/или косвено въздействие върху държавния бюджет.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)